

Evaluering af forsøg med VEU- godtgørelse ved op til fuld fjernundervisning i AMU

Første milepælsrapport 2019

DANMARKS
EVALUERINGSINSTITUT

INDHOLD

Evaluering af forsøg med VEU-godtgørelse ved op til fuld fjernundervisning i AMU

1	Resumé	4
2	Indledning	7
2.1	Af rapporteringer i forbindelse med evalueringen	7
2.2	Formålet med den samlede evaluering	7
2.3	Bemanding	7
2.4	Evalueringsdesign	8
3	Udbud af VEU som fjernundervisning blandt AMU-udbydere	12
3.1	Udbud af VEU som fjernundervisning	12
3.2	AMU udbudt som fjernundervisning	14
4	Muligheder og barrierer for mere AMU som fjernundervisning	15
4.1	Relevansen af AMU som fjernundervisning	15
4.2	Barrierer for AMU som mere end 75 % fjernundervisning	16
4.3	AMU som fjernundervisning og AMU-målgruppen	19
	Appendiks A – Litteraturliste	21
	Appendiks B – Metoderedegørelse	22

1 Resumé

I forlængelse af trepartsaftalen fra 2017 blev der igangsat et fireårigt forsøg om, at der kan opnås VEU-godtgørelse i forbindelse med deltagelse i AMU tilrettelagt som mere end 75 % fjernundervisning. Styrelsen for It og Læring (STIL) har ønsket forsøget evalueret af Danmarks Evalueringsinstitut (EVA) i perioden 2019-2021 i form af to milepæls evalueringer i hhv. 2019 og 2020 og en afsluttende evaluering af det samlede forsøg i 2021.

Da der ikke har kunnet konstateres nogen aktivitet inden for forsøgets rammer, belyser rapporten i stedet omfanget af fjernundervisning, som udbydes af AMU-udbydere uden for forsøgets rammer, samt udbydernes vurderinger af muligheder og barrierer i forhold til at tilrettelægge AMU-forløb med mere end 75 % fjernundervisning. Denne viden er relevant i forhold til at vurdere forsøgets potentialer. Datagrundlaget for den første milepælsrapport er en survey blandt uddannelsesrepræsentanter på institutioner, der udbyder AMU. Hertil kommer et registerdataudtræk, som er opdateret per ultimo marts 2019 med hensyn til aktiviteten i forbindelse med forsøget.

I undersøgelsen skelnes mellem hel eller delvis fjernundervisning. Hel fjernundervisning omfatter kurser, hvor al undervisning samt prøver afvikles uden fysisk tilstedeværelse. Delvis fjernundervisning omfatter kurser, hvor dele af undervisningen og/eller prøven afvikles med tilstedeværelse, mens resten afvikles som fjernundervisning. I forhold til delvis fjernundervisning skelnes endvidere mellem kurser, hvor mere end 75 % af undervisningen/prøven afvikles som fjernundervisning, og kurser, hvor mindre end 75 % af undervisningen/prøven afvikles som fjernundervisning.

Hovedresultater

Endnu ingen aktivitet som led i forsøget

Per ultimo marts 2019 er der i spørgeskemaundersøgelsen ikke identificeret nogen AMU-udbydere, der har gennemført kurser under forsøget. Dette kan der være flere forklaringer på. For det første var det en forudsætning for deltagelse i forsøget, at der var udviklet centralt fastsatte prøver for de pågældende kurser. Dette er kun sket i et meget begrænset omfang¹. For det andet kan manglende kendskab til forsøget i målgruppen være en del af forklaringen på den udeblevne aktivitet. Denne vurdering understøttes af, at det kun er 17 % af uddannelsesrepræsentanterne blandt AMU-udbydere, der vurderer, at målgrupperne for AMU har kendskab til muligheden for at få VEU-godtgørelse ved op til fuld fjernundervisning. Det peger på, at der kan være et uudnyttet potentiale for at

1 Pr. ultimo august 2019 var der blevet udviklet i alt 35 prøver. Se: <https://www.uvm.dk/institutioner-og-drift/oekonomi-og-drift/regulering-institutioner/tilskud-til-institutioner/tilskud-til-arbejdsmarkedsuddannelser>. Hertil kommer et antal på ca. 100 kurser, der på tidspunktet for surveyen havde fået dispensation, fordi de i forvejen havde udviklet prøver.

øge fjernundervisningsaktiviteten inden for rammerne af forsøget, når der bliver udviklet flere prøver og muligheden for VEU-godtgørelse ved mere end 75 % fjernundervisning gøres mere synlig for brugerne af AMU.

Meget begrænsede erfaringer med AMU som fjernundervisning

Ses der nærmere på fjernundervisning i AMU uden for forsøget, er der også meget begrænsede erfaringer. Spørgeskemaundersøgelsen viser, at der i alt er udbudt 16 AMU-kurser med 75-100 % fjernundervisning i perioden. Alle 16 AMU-kurser er udbudt inden for efteruddannelsesområderne HAKL² eller BAI³.

Resultaterne viser dog også, at der udbydes andre former for VEU som fjernundervisning. Det mest udbredte er AMU med mindre end 75 % fjernundervisning, mens der også udbydes indtægtsdækket virksomhed (IDV) både med mere og mindre end 75 % fjernundervisning. I alt er det en femtedel af uddannelsesrepræsentanterne, som angiver, at de udbyder VEU tilrettelagt som hel eller delvis fjernundervisning. Der er dog store forskelle på tværs af de forskellige efteruddannelsesområder. Mens det på nogle efteruddannelsesområder (fx EPOS⁴ og HAKL) er op mod halvdelen, der udbyder VEU tilrettelagt som hel eller delvis fjernundervisning, er det på de fleste andre efteruddannelsesområder meget begrænset, hvad der udbydes som fjernundervisning.

Begrænset interesse for AMU som mere end 75 % fjernundervisning

To ud af fem uddannelsesrepræsentanter vurderer, at målgruppen for AMU-kurser i høj eller nogen grad finder muligheden for fjernundervisning i AMU attraktiv. Det betyder imidlertid ikke, at det også opfattes som attraktivt, når fjernundervisningen fylder mere end 75 % af tiden. Tværtimod er det kun 14 % af uddannelsesrepræsentanterne, der svarer, at målgruppen i høj grad eller i nogen grad efterspørger AMU, hvor mere end 75 % af undervisningen foregår som fjernundervisning. Med andre ord er vurderingen, at en større del af målgruppen foretrækker tilstedeværelsesundervisning eller blended learning med en mindre grad af fjernundervisning frem for hel eller næsten hel fjernundervisning. Der er dog store forskelle på tværs af de forskellige efteruddannelsesområder.

Store barrierer for AMU som fjernundervisning

Uddannelsesrepræsentanterne er meget delte i deres vurderinger af, i hvilken grad fjernundervisning i det hele taget egner sig til de kurser, de udbyder: Mens 45 % svarer, at fjernundervisning i høj grad eller i nogen grad egner sig til de kurser, de udbyder, svarer 55 % i lav grad eller slet ikke.

Der er store systematiske forskelle i, hvordan efteruddannelsesområderne vurderer dette: Hvor det er omkring tre ud af fire uddannelsesrepræsentanter, der vurderer, at fjernundervisning egner sig til de kurser, de udbyder inden for EPOS' og HAKL's områder, er det under hver tredje inden for seks af efteruddannelsesområderne (IF⁵, SUS⁶, SVEJS⁷, MJE⁸, MI⁹ og TE¹⁰).

2 Handel, administration, kommunikation og ledelse (HAKL)

3 Bygge/anlæg og industri

4 Pædagogisk område og social- og sundhedsområdet (EPOS)

5 Industriens Fællesudvalg

6 ServiceErhvervenes Efteruddannelsesudvalg

7 Svejsning og fyrgsteknik

8 Mejeri og Jordbrugets Efteruddannelsesudvalg

9 Metalindustriens Uddannelsesudvalg

10 Træets efteruddannelser

Ser man på de barrierer, uddannelsesrepræsentanterne vurderer, har betydning i forhold til at gennemføre AMU-forløb som mere end 75 % fjernundervisning, peges der især på, at dele af AMU-forløbene forudsætter tilstedeværelse, fx på grund af det praktiske indhold i kurserne. De tre andre barrierer, som flest uddannelsesrepræsentanter peger på, er, at virksomhederne og/eller deltagerne foretrækker tilstedeværelsesundervisning, at der er uklare eller uhensigtsmæssige regler (fx om krav til dokumentation af kursisternes deltagelse), og at der er manglende færdigheder og kompetencer hos deltagerne.

Potentiale for større udbredelse af AMU som fjernundervisning

Der er dog også resultater, der peger på, at der kan være et potentiale for større udbredelse af AMU som fjernundervisning: Omkring to ud af fem uddannelsesrepræsentanter vurderer således, at deres målgrupper i høj grad eller i nogen grad finder muligheden for fjernundervisning i AMU attraktiv. Set i lyset af at det kun er hver femte, der udbyder VEU, herunder AMU, som hel eller delvis fjernundervisning, peger det på, at der kan være et potentiale for en større udbredelse af AMU som fjernundervisning som supplement til tilstedeværelsesundervisning.

Samlet set peger undersøgelsen på, at der i dag både er en begrænset efterspørgsel efter AMU som fjernundervisning og et begrænset kendskab til forsøget. Hertil kommer, at flertallet af respondenterne kun i lav grad eller slet ikke finder muligheden for fjernundervisning i AMU for attraktiv. Det manglende kendskab kan der gøres noget ved, og efterhånden som der udvikles flere prøver til AMU-kurserne, vil flere kurser kunne udbydes inden for rammerne af forsøget. Ministeriet forventer, at de central godkendte prøver er klar ved udgangen af 2019. EVA vil både i den milepælsrapport, der kommer næste år, og i den afsluttende evalueringsrapport i 2021 følge op på aktiviteten og de erfaringer AMU-udbydere gør sig med fjernundervisning.

2 Indledning

I forlængelse af trepartsaftalens punkt 44 fra 2017 etableredes der et fireårigt forsøg om, at der kan opnås VEU-godtgørelse i forbindelse med tilrettelæggelse af arbejdsmarkedsuddannelser som hel eller delvis fjernundervisning (75-100 % ikke-tilstedeværelsesundervisning).

Forsøget omfatter alene uddannelser, hvor der er udviklet centrale prøver. Formålet med forsøget er at gøre det mere attraktivt at gennemføre digitale læringsforløb for deltagerne og virksomhederne.

Forsøget løber i perioden 2018-2021. Styrelsen for It og Læring (STIL) har ønsket forsøget evalueret i perioden 2019-2021. Evalueringen skal foregå som to milepælsevalueringer i hhv. 2019 og 2020 og en afsluttende evaluering af det samlede forsøg i 2021.

2.1 Afrapporteringer i forbindelse med evalueringen

Dette er den første af i alt tre leverancer til STIL:

1. Første milepælsrapport, september 2019
2. Anden milepælsrapport, medio 2020
3. Afsluttende, samlet evaluering, primo 2021.

Da der ikke har været aktivitet inden for rammen af forsøget, baserer denne første milepælsrapport sig alene på en spørgeskemaundersøgelse med særligt henblik på AMU-udbydernes vurderinger af muligheder og barrierer i forbindelse med øget brug af fjernundervisning.

2.2 Formålet med den samlede evaluering

Formålet med evalueringen er at indsamle viden om:

- Forsøgets omfang
- Institutionernes praksis i forvaltning af forsøgets dispensation
- Virksomheders erfaringer med deltagelse i undervisning tilrettelagt som op til fuld fjernundervisning som led i forsøget, samt hvilken betydning godtgørelsen har haft for virksomhedernes brug af kurser med mere end 75 % fjernundervisning.

2.3 Bemanding

Evalueringen gennemføres af et projektteam bestående af:

- Michael Andersen (chefkonsulent og projektleder)

- Sissel Kondrup (chefkonsulent)
- Stine Ny Jensen (konsulent)
- Yakup Bas (konsulent).

2.4 Evalueringsdesign

Evalueringen består af fire forskellige typer undersøgelser:

1. Forundersøgelse
2. Registerdataundersøgelse
3. Spørgeskemaundersøgelse
4. Interviewundersøgelser.

Som nævnt, bygger denne første milepælsrapport alene på spørgeskemaundersøgelsen.

2.4.1 Forundersøgelse

Danmarks Evalueringsinstitut (EVA) har gennemført en forundersøgelse med henblik på at kvalificere spørgsmål og svarkategorier i spørgeskemaundersøgelsen. Forundersøgelsen bestod af tre eksplorative telefoninterview med repræsentanter fra AMU-udbydere. Dette med henblik på at afdække oplevede muligheder og barrierer i forhold til at udbyde AMU som op til fuld fjernundervisning samt afdække de overvejelser og forberedelser, man på institutionerne har gjort sig i forhold til at indgå i forsøget.

Udvælgelsen af informanter er sket blandt AMU-udbydere, som havde erfaring med AMU tilrettelagt som hel eller delvis fjernundervisning, og som derfor kunne bidrage med relevante inputs i forhold til at udarbejde spørgeskemaer og spørgeguides. I udvælgelsen af informanter uden for forsøget har der været særligt fokus på informanter, der i undersøgelsen om digitalisering af VEU (EVA, 2019a) tilkendegav, at de havde erfaringer med AMU gennemført som fjernundervisning eller blended learning.

2.4.2 Registerdataundersøgelse

Registerdataundersøgelsen har til formål at belyse omfanget af AMU-aktivitet, der er omfattet af forsøget. Analyserne af registerdata har fokus på:

- Hvilke og hvor mange kurser der afvikles som fjernundervisning som led i forsøget
- Hvilke institutioner der afvikler dem
- Hvordan kurserne fordeler sig uddannelsesområderne imellem
- Udviklingen i aktiviteten.

Registerdataundersøgelsen gennemføres i 2019, 2020 og 2021 for at følge udviklingen i aktiviteten, herunder i forhold til fordelingen på kurser og institutioner. Aktivitetsdata leveres af Styrelsen for IT og Læring (STIL) og er specificeret med hensyn til kursusnummer, kursusnavn, institution og tidsrum. Denne rapport tager udgangspunkt i et registerdataudtræk, som er opdateret per ultimo marts 2019.

Som nævnt, viste en analyse af data fra marts 2019, at der på det tidspunkt ikke havde været aktivitet inden for forsøgets rammer.

2.4.3 Spørgeskemaundersøgelse

Spørgeskemaundersøgelsen har haft til formål at afdække:

- Udbud: Hvilke typer af arbejdsmarkedsuddannelser, der udbydes som op til fuld fjernundervisning på institutionerne.
- Praksis: Hvordan fjernundervisning afholdes, og hvordan dispositionen forvaltes, som led i forsøget på institutionerne.
- Muligheder og barrierer: Hvordan muligheder og barrierer for at udbyde og tilrettelægge op til fuld fjernundervisning opleves af institutionerne, herunder også institutioner, der ikke deltager i forsøget.

Da ingen af respondenterne havde haft aktivitet inden for forsøgets rammer, har spørgeskemaundersøgelse primært bidraget med data om udbud samt muligheder og barrierer.

Målgruppen for spørgeskemaundersøgelsen er alle udbydere af AMU, som er blevet bedt om at udpege repræsentanter for institutionen på efteruddannelsesområdeniveau. Nogle spørgsmål er rettet mod hele populationen, blandt andet med henblik på at få overblik over det samlede udbud af AMU som hel eller delvis fjernundervisning og for at få vurdering af barrierer fra repræsentanter, som både deltager og ikke deltager i forsøget. Andre spørgsmål forudsætter gennemført aktivitet inden for rammerne af forsøget. Disse skulle give viden om forsøgets betydning for oprettelse af hold og gennemførelse af undervisning og prøver samt institutionernes praksis i forhold til dokumentation af fjernundervisning og kursisternes læringsudbytte.

Ved at udvide populationen for surveyen fra institutionsrepræsentanter til repræsentanter for de enkelte efteruddannelsesområder på hver institution har vi tilstræbt at få respondenter med et tæt kendskab til tilrettelæggelsen af de enkelte uddannelsesstilbud og til målgruppen, med henblik på at opnå en højere validitet i besvarelsene.

Spørgeskemaundersøgelsen gennemføres to gange. Første gang i foråret 2019, anden gang ultimo 2020. Gentagelsen af spørgeskemaundersøgelsen er med til at belyse, om der sker en udvikling/ændringer i løbet af projektperioden i takt med, at skoler og virksomheder får erfaringer med muligheden for at modtage VEU-godtgørelse ved AMU gennemført som mere end 75 % fjernundervisning.

For at få en høj svarprocent og validitet i surveyresultaterne har vi udarbejdet et relativt kort og fokuseret spørgeskema. Spørgeskemaet fokuserer på følgende temaer:

- Omfanget af AMU, der udbydes inden for forsøgets rammer
- Forsøgets betydning for oprettelse af hold og gennemførelse af undervisning og prøver
- Dokumentation af fjernundervisning med hensyn til varighed og kursisternes læringsudbytte
- Afdækning af muligheder og barrierer for at udvide udbuddet af AMU som mere end 75 % fjernundervisning
- Virksomhedernes efterspørgsel efter fjernundervisning og AMU-udbydernes vurderinger af, hvor attraktivt fjernundervisningstilbuddet fremstår for virksomhederne

- Særlige barrierer med hensyn til udvikling af sammenhængende undervisningsforløb
- Samarbejdet med efteruddannelsesudvalg.

Resultaterne i rapporten er baseret på svar fra 173 repræsentanter for forskellige efteruddannelsesområder hos AMU-udbydere. Tabel 2.1 viser fordelingen af de 173 repræsentanter på de 13 efteruddannelsesområder. Som det fremgår af tabellen, varierer antallet af repræsentanter på de enkelte efteruddannelsesområder forholdsvis meget og på nogle efteruddannelsesområder er tallene meget små. Resultaterne, herunder særligt når de opdeles på efteruddannelsesområder, skal derfor læses med forbehold for en tilsvarende statistisk usikkerhed.

TABEL 2.1

Antallet af besvarelser fordelt på efteruddannelsesområder

	Antal besvarelser	Andel af besvarelser
Bygge-/Anlægsområdet og Industri (BAI)	14	8 %
Handel, Administration, Kommunikation og Ledelse (HAKL)	35	20 %
Industriens Fællesudvalg (IF)	19	11 %
Køkken-Hotel-Restaurant-Bager-Konditor-Kødbranchen (KHRU)	15	9 %
Mejeri- og Jordbrugets Efteruddannelsesudvalg (MJE)	13	8 %
Metalindustriens Efteruddannelsesudvalg (MI)	10	6 %
Pædagogiske Område og Social- og Sundhedsområdet (EPOS)	14	8 %
Serviceerhvervenes Efteruddannelsesudvalg (SUS)	8	5 %
Svejsning og Fyringsteknik (SVEJS)	9	5 %
Tekniske Installationer og Energi (ETIE)	4	2 %
Transporterhvervets Uddannelser (TUR)	19	11 %
Træets Efteruddannelser (TE)	3	2 %
Tværfaglige område	10	6 %
I alt	173	100 %

Kilde: Survey blandt uddannelsesrepræsentanter på institutioner, der udbyder AMU.

2.4.4 Interviewundersøgelse

Interviewundersøgelsen skal belyse udvalgte institutioner og virksomheders erfaringer med fjernundervisning som led i forsøget, herunder institutioners praksis for afholdelse af fjernundervisning og forvaltning af dispensation med særligt henblik på, hvordan underviserne anvender og disponerer deres tid i forbindelse med fjernundervisning.

Interviewundersøgelsen gennemføres ad to omgange og omfatter:

- Interviewundersøgelse med 11 repræsentanter fra AMU-udbydere
- Interviewundersøgelse med 11 repræsentanter fra virksomheder, der har gjort brug af forsøget.

Interviewene gennemføres på baggrund af den gennemførte spørgeskemaundersøgelse som semi-strukturerede interview af ca. 30 min. varighed. Interviewene er bygget op om temaerne fra spørgeskemaundersøgelsen med henblik på at få uddybet og nuanceret besvarelserne af denne. Informanter til interviewundersøgelserne blandt AMU-udbydere og virksomheder udvælges med afsæt i survey-besvarelserne. Udbyder-informanter skal komme fra institutioner, der deltager i forsøget.

Det var planen, at den første omgang af interviewundersøgelsen skulle have været gennemført i forbindelse med denne første milepælsrapport. Men på grund af den manglende aktivitet i forsøget, er denne udsat til næste milepælsrapport.

3 Udbud af VEU som fjernundervisning blandt AMU-udbydere

Dette kapitel belyser udbuddet af hel eller delvis fjernundervisning blandt AMU-udbydere med henblik på at afdække:

- Udbredelsen af fjernundervisning inden for de forskellige efteruddannelsesområder
- Omfang og type af fjernundervisning inden for de forskellige efteruddannelsesområder
- Overblik over AMU-kurser, som har været udbudt som 75-100 % fjernundervisning.

Bemærk at VEU bruges som en samlebetegnelse for alle former for efter- og videreuddannelse for voksne, herunder AMU, særligt tilrettelagte kurser som IDV mm.

Kapitlet er baseret på svar fra uddannelsesrepræsentanter, der har udbud af fjernundervisning inden for de forskellige efteruddannelsesområder.

Det er ikke ved udgangen af marts 2019 lykkedes at identificere institutioner, der har deltaget i forsøget. Nedenfor belyses i stedet AMU såvel som andre former for VEU, der er tilrettelagt som hel eller delvis fjernundervisning uden for forsøget.

3.1 Udbud af VEU som fjernundervisning

Tabel 3.1 viser, at der er stor variation i andelen af AMU-udbydere inden for de forskellige efteruddannelsesområder, der har udbud af VEU som hel eller delvis fjernundervisning. Udbud af VEU som hel eller delvis fjernundervisning er mest udbredt inden for EPOS, HAKL og TE (hhv. 50, 37 og 33 %), mens det inden for andre områder – fx TUR og KHRU – kun finder sted blandt få udbydere. Samlet set angiver omkring en femtedel (21 %) af uddannelsesrepræsentanterne, at der udbydes VEU som hel eller delvis fjernundervisning.

TABEL 3.1

Udbud af VEU (herunder AMU eller IDV) som hel eller delvis fjernundervisning

Efteruddannelsesområde	AMU-udbydere, der udbyder VEU som hel eller delvis fjernundervisning	
	Antal	Andel
Pædagogiske Område og Social- og Sundhedsområdet (EPOS) (n = 14)*	7	50 %
Handel, Administration, Kommunikation og Ledelse (HAKL) (n = 35)*	13	37 %
Træets Efteruddannelser (TE) (n = 3)	1	33 %
Bygge-/Anlægsområdet og Industri (BAI) (n = 14)	4	29 %
Metalindustriens Uddannelsesudvalg (MI) (n = 10)	2	20 %
Mejeri og Jordbrugets Efteruddannelsesudvalg (MJE) (n = 13)	2	15 %
ServiceErhvervenes Efteruddannelsesudvalg (SUS) (n = 8)	1	13 %
Industriens Fællesudvalg (IF) (n = 19)*	2	11 %
Svejsning og fyringsteknik (SVEJS) (n = 9)	1	11 %
Transporterhvervets Uddannelser (TUR) (n = 19)*	2	11 %
Tværfaglige område (n = 10)	1	10 %
Køkken-Hotel-Restaurant-Bager-Konditor-Kødbranchen (KHRU) (n = 15)*	1	7 %
Tekniske Installationer og Energi (ETIE) (n = 4)*	0	0 %
Total (n = 173)	37	21 %

Kilde: Survey blandt uddannelsesrepræsentanter på institutioner, der udbyder AMU.

Note: På efteruddannelsesområder, der er markeret med *, er andelen af udbydere med fjernundervisning som hel eller delvis fjernundervisning statistisk signifikant *højere* eller *lavere* end gennemsnittet for de øvrige efteruddannelsesområder.

Tabel 3.2 viser, hvordan fjernundervisning bliver udbudt på de institutioner, der udbyder VEU som hel eller delvis fjernundervisning.

TABEL 3.2

Efteruddannelseskurser som fjernundervisning fordelt på typer

	Antal respondenter	Andel af dem, der udbyder VEU som fjernundervisning
AMU med 75-100 % fjernundervisning – med ret til VEU-godtgørelse som følge af deltagelse i forsøg med VEU-godtgørelse ved fjernun- dervisning	0	0 %
AMU med 75-100 % fjernundervisning – uden ret til VEU-godtgørelse	4	11 %
AMU med mindre end 75 % fjernundervisning	13	35 %
IDV med 75-100 % fjernundervisning	9	24 %
IDV med mindre end 75 % fjernundervisning	8	22 %
Anden fjernundervisning (ikke IDV og ikke AMU)	7	19 %

Kilde: Survey blandt uddannelsesrepræsentanter på institutioner, der udbyder AMU. En respondent repræsenterer et efteruddannelsesområde på en institution.

Tabellen viser, at AMU kun i et meget begrænset omfang udbydes som 75-100 % fjernundervisning, og at der ikke er udbudt AMU med 75-100 % fjernundervisning inden for forsøget. Tabellen viser dog også, at der udbydes en række andre efteruddannelses tilbud som hel eller delvis fjernundervisning. En tredjedel (35 %) af de institutioner, der udbyder VEU som fjernundervisning, angiver fx, at de udbyder AMU med mindre end 75 % fjernundervisning, mens IDV med mindre end 75 % fjernundervisning og IDV med 75-100 % fjernundervisning udbydes på mere end hver femte (hhv. 22 og 24 %) institution, der udbyder VEU som fjernundervisning.

3.2 AMU udbudt som fjernundervisning

Tabel 3.3 giver et overblik over, hvilke AMU-kurser der er udbudt som 75-100 % fjernundervisning uden ret til VEU-godtgørelse. Tabellen viser, at 16 kurser er udbudt som 75-100 % fjernundervisning. Disse kurser er fordelt på hhv. syv kurser med 100 % fjernundervisning, hvor både undervisning og prøve er fjernundervisning, mens ni kurser er udbudt som 75-99 % fjernundervisning, hvor prøven ikke er fjernundervisning. De 16 kurser er alle udbudt inden for HAKL eller BAI.

TABEL 3.3

Oversigt over AMU-kurser udbudt som 75-100 % fjernundervisning

100 % fjernundervisning, hvor både undervisning og prøve er fjernundervisning	75-99 % fjernundervisning, hvor prøven ikke er fjernundervisning
40748 - Anvendelse af store datamængder i regneark	47144 - Lovgivningsdelen til kloakmester
40750 - Præsentation af tal i regneark	47145 - Kloakering - Udskilleranlæg
40754 - Anvendelse af pivot-tabeller	47146 - Kloakering - I det åbne land
41371 - Anvendelse af regneark til statistik	47147 - Kloakering - Ved landbrugets driftsbygninger
44346 - Design og automatisering af regneark	47148 - Miljødelen til kloakmesteruddannelsen
47218 - Anvendelse af regneark til enkle beregninger	47149 - Kloakering - Projektering og dimensionering
48202 - Parametrisk konstruktion og konfigurationer	47151 - Kloakering - Anvendelse af lovgrundlaget
	47663 - Kloakering - Anvendelse og afledning af regnvand
	48444 - Kloakering - Funktionen fagligt ansvarlig

Kilde: Survey blandt uddannelsesrepræsentanter på institutioner, der udbyder AMU.

4 Muligheder og barrierer for mere AMU som fjernundervisning

Dette kapitel belyser, hvordan uddannelsesrepræsentanterne blandt AMU-udbydere vurderer muligheder og barrierer for AMU som fjernundervisning. Kapitlet er baseret på svar fra alle uddannelsesrepræsentanterne, altså både dem, der har erfaringer med fjernundervisning, og dem, der ikke har.

Da disse respondenter ikke har deltaget i forsøget og ikke nødvendigvis kender til det, er spørgsmålene af mere generel karakter. Der spørges derfor ikke ind til selve forsøget, herunder betydningen af at kunne modtage VEU-godtgørelse i forbindelse med fjernundervisning.

4.1 Relevansen af AMU som fjernundervisning

Den barriere, som uddannelsesrepræsentanterne især peger på i forhold til at gennemføre AMU som mere end 75 % fjernundervisning, handler om, at dele af AMU-forløb efter uddannelsesrepræsentanternes vurderinger forudsætter tilstedeværelse, fx på grund af det praktiske indhold i kurserne. Et grundlæggende spørgsmål er derfor, hvorvidt uddannelsesrepræsentanterne blandt AMU-udbydere i det hele taget vurderer, at fjernundervisning egner sig til de kurser, de udbyder. Dette er belyst i den følgende tabel, der er delt op på efteruddannelsesområder.

TABEL 4.1

AMU-udbydernes vurderinger af, i hvilken grad fjernundervisning egner sig til de kurser, de udbyder, fordelt på efteruddannelsesområder

	Egner sig i høj grad eller i nogen grad	Egner sig i lav grad eller slet ikke
Pædagogiske Område og Social- og Sundhedsområdet (EPOS)* (n = 13)	77 %	23 %
Handel, Administration, Kommunikation og Ledelse (HAKL)* (n = 35)	74 %	26 %
Køkken-Hotel-Restaurant-Bager-Konditor-Kødbranchen (KHRU) (n = 14)	50 %	50 %
Tekniske Installationer og Energi (ETIE) (n = 4)	50 %	50 %
Transporterhvervets Uddannelsesudvalg (TUR) (n = 19)	47 %	53 %
Bygge-/Anlægsområdet og Industri (BAI) (n = 14)	43 %	57 %
Industriens Fællesudvalg (IF)* (n = 19)	32 %	68 %
ServiceErhvervenes Efteruddannelsesudvalg (SUS)* (n = 8)	25 %	75 %
Svejsning og fyringsteknik (SVEJS)* (n = 9)	22 %	78 %
Mejeri- og Jordbrugets Efteruddannelsesudvalg(MJE)* (n = 13)	15 %	85 %
Metalindustriens Uddannelsesudvalg (MI)* (n = 10)	10 %	90 %
Træets Efteruddannelser (TE)* (n = 3)	0 %	100 %
Total (n = 161)	45 %	55 %

Kilde: Survey blandt uddannelsesrepræsentanter på institutioner, der udbyder AMU.

Note: Der er set bort fra uddannelsesrepræsentanter, der har svaret "Ved ikke", og uddannelsesrepræsentanter, der ikke har kunnet knyttes til et specifikt efteruddannelsesområde. * Angiver, at fordelingen er signifikant forskellig fra de øvrige områder.

Som det fremgår af tabellen, er uddannelsesrepræsentanterne meget delte i deres vurderinger af, i hvilken grad fjernundervisning egner sig til de kurser, de udbyder: Mens 45 % svarer, at fjernundervisning i høj grad eller i nogen grad egner sig til de kurser, de udbyder, svarer 55 % i lav grad eller slet ikke.

Svarene varierer dog meget med hensyn til efteruddannelsesområde: Hvor det er omkring tre ud af fire uddannelsesrepræsentanter, der vurderer, at fjernundervisning egner sig til de kurser, de udbyder inden for EPOS' og HAKL's områder, er det under hver tredje inden for seks af efteruddannelsesområderne (IF, SUS, SVEJS, MJE, MI og TE).

4.2 Barrierer for AMU som mere end 75 % fjernundervisning

Den følgende tabel viser, hvad det er for nogle barrierer, uddannelsesrepræsentanterne vurderer, gør sig gældende i forhold til i højere grad at gennemføre AMU som mere end 75 % fjernundervisning.

TABEL 4.2

AMU-udbydernes vurderinger af, i hvilken grad forskellige forhold udgør barrierer for i højere grad at gennemføre AMU-forløb som mere end 75 % fjernundervisning (n=173)

	I høj grad	I nogen grad	I lav grad	Slet ikke	Ved ikke
Dele af AMU-forløbet (fx praktisk indhold i kurserne) forudsætter tilstedeværelse	57 %	27 %	9 %	4 %	2 %
Virksomheder og/eller deltagere foretrækker tilstedeværelsesundervisning	38 %	41 %	6 %	4 %	13 %
Uklare eller uhensigtsmæssige regler, fx om krav til dokumentation af kursisternes deltagelse	29 %	23 %	23 %	6 %	19 %
Manglende færdigheder og kompetencer hos deltagerne	24 %	52 %	13 %	3 %	8 %
Manglende/utilstrækkelig it-teknik hos kursisterne	21 %	46 %	16 %	6 %	10 %
Manglende eller utilstrækkeligt digitalt materiale	19 %	45 %	27 %	5 %	5 %
Der er ikke udviklet prøver til de pågældende kurser	18 %	20 %	22 %	13 %	27 %
Administrative udfordringer	9 %	31 %	34 %	17 %	9 %
Manglende/utilstrækkelig it-teknik hos AMU-udbydere	6 %	23 %	51 %	16 %	4 %
Manglende færdigheder og kompetencer hos undervisere	4 %	42 %	41 %	11 %	3 %

Kilde: Survey blandt uddannelsesrepræsentanter på institutioner, der udbyder AMU.

Som barrierer peges der især på, at dele af AMU-forløbet (fx praktisk indhold i kurserne) forudsætter tilstedeværelse, og at virksomheder og/eller deltagere foretrækker tilstedeværelsesundervisning. Men der peges også på uklare eller uhensigtsmæssige regler, fx om krav til dokumentation af kursisternes deltagelse, manglende færdigheder og kompetencer hos deltagerne, manglende/utilstrækkelig it-teknik hos kursisterne og manglende eller utilstrækkeligt digitalt materiale.

Dertil peger under halvdelen af uddannelsesrepræsentanterne blandt AMU-udbydere i høj grad eller i nogen grad på barrierer som, at der ikke er udviklet prøver til de pågældende kurser, administrative udfordringer, manglende/utilstrækkelig it-teknik hos AMU-udbydere eller manglende færdigheder og kompetencer hos undervisere.

Samlet set peger disse resultater således i højere grad på barrierer for fjernundervisning, der handler om indholdet i AMU-kurserne og målgruppens manglende interesse for fjernundervisning frem for forhold, der handler om AMU-udbyderens kapacitet med hensyn til it-teknik og underviserkompetencer.

Der var i spørgeskemaet mulighed for at tilføje andre barrierer. Det har i alt 47 uddannelsesrepræsentanter benyttet sig af. Ser man nærmere på disse, er der en række temaer, der går igen. Det drejer sig om følgende, som til dels overlapper en række af de samme barrierer, som er med i tabellen ovenfor:

- Økonomiske barrierer, hvor der fx henvises til for lave takster eller dyrt udstyr.

- Indholdsmæssige og pædagogiske/didaktiske barrierer, hvor der fx henvises til, at undervisningen normalt er meget praktisk orienteret, og hvor det vurderes, at det giver bedre læring, hvis deltagerne er fysiske til stede.
- Barrierer, der handler om, at forskellige forudsætninger mangler, fx med hensyn til it-færdigheder hos deltagerne, manglende undervisningsmaterialer m.m.
- Barrierer, der handler om bestemte regler, herunder hvordan man dokumenterer studieaktivitet.
- Der er, som tidligere nævnt, store forskelle efteruddannelsesområderne imellem med hensyn til, hvor egnet uddannelsesrepræsentanterne finder fjernundervisning i forhold til de kurser, de udbyder inden for deres uddannelsesområde. Den følgende tabel giver et overblik over, hvilke områder der ligger hhv. over eller under de øvrige områder i forhold til de enkelte barrierer.

TABEL 4.3

Overblik over de efteruddannelsesområder, der i større grad eller mindre grad peger på bestemte barrierer

	Uddannelsesområder, der i større grad peger på de pågældende barrierer	Uddannelsesområder, der i mindre grad peger på de pågældende barrierer
Dele af AMU-forløbet (fx praktisk indhold i kurserne) forudsætter tilstedeværelse	EPOS, TUR	HAKL
Virksomheder og/eller deltagere foretrækker tilstedeværelsesundervisning	IA	EPOS, ETIE
Uklare eller uhensigtsmæssige regler, fx om krav til dokumentation af kursisternes deltagelse		ETIE, TUR
Manglende færdigheder og kompetencer hos deltagerne		SVEJS, TUR
Manglende/utilstrækkelig it-teknik hos kursisterne		HAKL
Manglende eller utilstrækkeligt digitalt materiale		MJE
Der er ikke udviklet prøver til de pågældende kurser	ETIE	HAKL
Administrative udfordringer		MJE, EPOS, TE
Manglende/utilstrækkelig it-teknik hos AMU-udbydere	HAKL	EPOS, SVEJS
Manglende færdigheder og kompetencer hos undervisere	SVEJS	HAKL

Kilde: Survey blandt uddannelsesrepræsentanter på institutioner, der udbyder AMU.

De nævnte efteruddannelsesområder ligger hhv. statistisk signifikant over eller under de øvrige efteruddannelsesområder.

Tabellen viser forskelle uddannelsesområderne imellem i synet på barrierer for fjernundervisning. Fx skiller HAKL sig ud i forhold til de øvrige områder på vurderingen af en række variable. I forhold til de øvrige områder vurderer de således i *mindre grad*, at det er en barriere, at dele af AMU-forløbet forudsætter tilstedeværelse, at kursisterne mangler eller har utilstrækkelig it-teknik, at der ikke er udviklet prøver til de pågældende kurser, og at underviserne mangler færdigheder og kompetencer. Omvendt vurderer de i *højere grad* end på de øvrige områder, at de på institutionerne mangler eller ikke har tilstrækkelig it-teknik.

Desuden viser tabellen, at repræsentanter for EPOS og ETIE mindre grad end repræsentanter for de øvrige områder vurderer, at det er en barriere for mere fjernundervisning, at virksomheder og/eller deltagere foretrækker tilstedeværelsesundervisning. Eller at man inden for MJE, EPOS og TE i mindre grad oplever administrative udfordringer som barrierer.

4.3 AMU som fjernundervisning og AMU-målgruppen

Den følgende tabel viser, hvordan uddannelsesrepræsentanterne blandt AMU-udbyderne vurderer muligheden for fjernundervisning med hensyn til, om målgrupperne finder muligheden attraktiv, om de efterspørger den, og om de har kendskab til den.

TABEL 4.4

AMU-udbydernes vurderinger af, i hvilken grad målgruppen (virksomheder og kursister) finder muligheden for fjernundervisning attraktiv, efterspørger og har kendskab til muligheden (n=173)

	I høj grad	I nogen grad	I lav grad	Slet ikke	Ved ikke	Total
Finder overordnet set muligheden for fjernundervisning i AMU attraktiv	7 %	31 %	47 %	12 %	4 %	100 %
Efterspørger AMU, hvor mere end 75 % af undervisningen foregår som fjernundervisning	4 %	10 %	34 %	39 %	13 %	100 %
Har kendskab til muligheden for at få VEU-godtgørelse ved op til fuld fjernundervisning	5 %	12 %	33 %	24 %	27 %	100 %

Kilde: Survey blandt uddannelsesrepræsentanter på institutioner, der udbyder AMU.

Tabellen viser, at 38 % af uddannelsesrepræsentanterne blandt AMU-udbyderne vurderer, at deres målgrupper i høj grad eller i nogen grad overordnet set finder muligheden for fjernundervisning i AMU attraktiv, mens 59 % vurderer, at dette kun er tilfældet i lav grad eller slet ikke. Det peger med andre ord på, at der kan være et potentiale for en større udbredelse af AMU som fjernundervisning.

De positive vurderinger af, hvorvidt målgrupperne finder fjernundervisning attraktiv, forekommer i højere grad inden for HAKL og i mindre grad inden for MJE og ETIE.

14 % af uddannelsesrepræsentanterne svarer, at målgruppen i høj grad eller i nogen grad efterspørger AMU, hvor mere end 75 % af undervisningen foregår som fjernundervisning. Når dette sammenholdes med den betydeligt større andel, der finder muligheden for fjernundervisning i AMU attraktiv (38 %), indikerer det, at målgruppen primært foretrækker forløb, hvor kun en mindre del afvikles som fjernundervisning. Med andre ord peger det på, at vurderingen er, at en stor del af målgruppen formentlig foretrækker blended learning og tilstedeværelsesundervisning frem for e-læring.

Inden for HAKL's område er der en større andel end inden for de øvrige områder, hvor uddannelsesrepræsentanterne peger på, at målgruppen efterspørger AMU, hvor mere end 75 % af undervisningen foregår som fjernundervisning. Andelen er derimod mindre inden for SUS, ETIE, TUR og TE.

Endelig vurderer kun 17 % af uddannelsesrepræsentanterne blandt AMU-udbyderne, at målgrupperne for AMU har kendskab til muligheden for at få VEU-godtgørelse ved op til fuld fjernundervisning. Andelen, der vurderer dette, er mindre end inden for de øvrige områder inden for KHRU, SUS

og ETIE. Det peger på, at der kan være behov for at synliggøre muligheden for VEU-godtgørelse ved fjernundervisning for brugerne af AMU.

Samlet set viser undersøgelsen således, at to ud af fem udbydere af AMU vurderer, at deres målgrupper i høj grad eller i nogen grad overordnet set finder muligheden for fjernundervisning i AMU attraktiv. Samtidig kan det dog konstateres, at der både er en ret begrænset efterspørgsel efter AMU som fjernundervisning og et begrænset kendskab til forsøget. Hertil kommer, at flertallet af respondenterne kun i lav grad eller slet ikke vurderer, at deres målgrupper finder muligheden for fjernundervisning i AMU for attraktiv.

Det manglende kendskab kan der gøres noget ved og efterhånden som der udvikles flere prøver til AMU-kurserne, vil flere kurser kunne udbydes inden for rammerne af forsøget. EVA vil både i den milepælsrapport, der kommer næste år, og i den afsluttende evalueringsrapport i 2021 følge op på aktiviteten og de erfaringer AMU-udbydere gør sig med fjernundervisning.

Appendiks A – Litteraturliste

- EVA, (2019a). *Digitalisering af VEU. VEU-udbydernes brug og vurderinger af e-læring og blended learning.*
- EVA, (2019b). *Virksomhedernes brug og vurderinger af AMU i 2019 – belyst gennem surveys i 2007, 2011, 2015 og 2019.*

Appendiks B – Metoderedegørelse

Dataindsamlingen er foretaget ved hjælp af en survey, som blev sendt ud til repræsentanter for de forskellige efteruddannelsesområder på institutioner, der udbyder AMU. Spørgeskemaindsamlingen er gennemført af Epinion for EVA. Surveyen er gennemført som en totalundersøgelse og er indsamlet i perioden d. 26. april til den 23. maj 2019.

Tabel B.1 viser antallet af besvarelser og svarprocenter fordelt på de 13 efteruddannelsesområder. Det fremgår af tabellen, at der er indsamlet svar fra i alt 173 repræsentanter fordelt på 13 efteruddannelsesområder, svarende til en samlet svarprocent på 46 % opgjort på størrelsen af populationen. Svarprocenten er på 87 %, når det opgøres på udsendelsesgrundlaget.

Forskellen mellem størrelsen på populationen og udsendelsesgrundlaget kan bl.a. forklares med, at der er nogle institutioner, der ikke har indberettet kontaktoplysninger på deres repræsentanter. Som det fremgår af tekstboksen nedenfor er der modtaget kontaktoplysninger på repræsentanter for efteruddannelsesområder fra 70 ud af 79 institutioner, der udbyder AMU. Hertil kommer, at institutioner kan have valgt ikke at indberette kontaktoplysninger på repræsentanter for alle de efteruddannelsesområder, hvor der har været aktivitet i 2018 – fx fordi aktiviteten har været lav.

TABEL B.1

Antal besvarelser og svarprocenter fordelt på efteruddannelsesområder

Efteruddannelsesområde	Besvarelser	Svarprocent opgjort på udsendelsesgrundlag		Svarprocent opgjort på population	
		Sample	Svarpct.	Population	Svarpct.
Bygge-/Anlægsområdet og Industri	14	18	78 %	36	39 %
Handel, Administration, Kommunikation og Ledelse	35	35	100 %	45	78 %
Industriens Fællesudvalg	19	22	86 %	35	54 %
Køkken-Hotel-Restaurant-Bager-Konditor-Kødbranchen	15	16	94 %	27	56 %
Mejeri- og Jordbrugets Efteruddannelsesudvalg	13	14	93 %	23	57 %
Metalindustriens Uddannelsesudvalg	10	14	71 %	27	37 %
Pædagogiske Område og Social- og Sundhedsområdet	14	15	93 %	19	74 %
ServiceErhvervenes Efteruddannelsesudvalg	8	9	89 %	28	29 %
Svejsning og fyringsteknik	9	12	75 %	25	36 %

Tabellen fortsættes på næste side ...

Efteruddannelsesområde	Besvarelser	Svarprocent opgjort på udsendelsesgrundlag		Svarprocent opgjort på population	
		Sample	Svarpct.	Popula-tion	Svarpct.
Tekniske Installationer og Energi	4	7	57 %	22	18 %
Transporterhvervets Uddannelser	19	21	90 %	33	58 %
Træets Efteruddannelser*	3	5	60 %	3	100 %
Tværfaglige område*	10	11	91 %	4	250 %
I alt	173	199	87 %	327	53 %

Kilde: EVA survey 2019

Note: 'Træets Efteruddannelser' og 'Tværfaglige område' er markeret med *, da der inden for disse to områder er flere repræsentanter i udsendelsesgrundlaget, som er dannet på baggrund af institutionernes indberetninger, end i populationen, som er dannet på baggrund af registerudtræk over efteruddannelsesområder, hvor der har været AMU-aktivitet i 2018.

Som det fremgår af tabellen, varierer antallet af repræsentanter på de enkelte efteruddannelsesområder forholdsvist meget og på nogle efteruddannelsesområder er tallene meget små. Resultaterne, herunder særligt når de opdeles på efteruddannelsesområder, skal derfor læses med forbehold for en tilsvarende statistisk usikkerhed.

Rekrutteringsprocessen og pilottest

Rekrutteringsprocessen

Med udgangspunkt i et udtræk fra UVM's uddannelsesstatistik over aktivitet på arbejdsmarkedsuddannelserne (AMU) blev alle institutioner med AMU-kursusdeltagere i 2017 og 2018 kontaktet med henblik på indberetning af kontaktpersoner på en repræsentant for hvert efteruddannelsesområde, som institutionen udbyder. Kontaktgrundlaget bestod af information om institutionstype, institutionsnummer og -navn, efteruddannelsesområde samt navn, e-mailadresse og telefonnummer på kontaktpersonerne. I alt blev 79 institutioner kontaktet. På baggrund heraf indberettede 70 institutioner (89 %) kontaktoplysninger på i alt 199 repræsentanter, fordelt på nedenstående 13 efteruddannelsesområder.

Pilottesten

Der blev gennemført en pilottest af spørgeskemaet blandt 5 repræsentanter fra forskellige institutioner og efteruddannelsesområder. I pilottesten fik de 5 repræsentanter tilsendt spørgeskemaet, hvor de undervejs kunne notere deres umiddelbare tanker og overvejelser omkring spørgeskemaet og de enkelte spørgsmål og svarkategorier. Efter at pilotdeltagerne havde besvaret spørgeskemaet blev der gennemført et telefoninterview med dem på baggrund af deres kommentarer og overordnede feedback på spørgeskemaet. Resultaterne fra pilottesten blev samlet i et notat, og på baggrund heraf blev der foretaget en mindre justering i spørgeskemaet.

Evaluering af forsøg med VEU-godtgørelse ved op til fuld fjernundervisning i AMU

© 2019 Danmarks Evalueringsinstitut

Citat med kildeangivelse er tilladt

Publikationen er kun udgivet i elektronisk form på: www.eva.dk

ISBN (www) 978-87-7182-309-7

Danmarks Evalueringsinstitut (EVA) gør uddannelse og
dagtilbud bedre. Vi leverer viden, der bruges på alle niveauer
– fra institutioner og skoler til kommuner og ministerier.

**DANMARKS
EVALUERINGSINSTITUT**

T 3555 0101
E eva@eva.dk
H www.eva.dk